

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " " 4.50
za četrt leta " 1.50; " " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč.“

Volitve za isterski dež. zbor.

V Pulji, 20. maja 1888.

Kakor znano, vršile se bodo volitve za deželni zbor isterski v drugi polovici prihodnjega meseca. Italijanski naši protivnici dobro vedo ceniti veliko važnost volitev teh; to nam priča izredna vzbujenost, s katero se pripravljajo na volitveni boj. Italijani dobro vedo, da more postati izid boja tega usodopolen njihovi supremaciji v Istri. Mi sicer nismo tako sangvinični, da bi se nadejali, da se hoče neopravičeno italijansko gospodarstvo kar hkratu zrušiti, in da je oni čas neposredno pred nami, ko bo deželni Slovan do čela osvobojen materijalnega in moralnega robstva in ko bo deželno mesto v javnem življenju našem, katero mu gre po številnem razmerju prebivalstva in po tistih svetih zakonih, katere narekuje vest in ljubezen do resnice in pravice. Zlo, na katerem boleha narodnost slovanska v Istri, je pognalo svoje korenike prenačlo boko, zdravljenje tega zla naletava na mnogostranske ovire, izvirajoče deloma iz najbrezobzirnejšega sovražstva, deloma iz stare animoznosti uradniških krogov do nas, da bi se moglo vršiti v tako hitrem tempu, kakoršnega bi mi želeli. Ali to pa je gotovo, da čejo biti predstojajoče volitve prevažna postajanka v trdem boju za narodnost našo in da nam je sedaj prilika, da storimo znaten korak naprej v oni smeri, ki nam znači pot do narodnega osvobodjenja. Upanje do konsolidacije dozda neznoznih razmer je opravičeno, a le tedaj, ako bodo ljudje naši v tem boju zastavili vse svoje močij, ako bo boj vreden tako, kakor zahtevajo nenormalne razmere v deželi naši. Pogoditi pravo taktiko menda ne bo težko, ko vendar vsi dobro poznamo brezobzirnost protivne nam

stranke, ko vemo, da stranki ti je vsako sredstvo dobro, bodisi še tako nemoralno, ko nam ni neznano, kako daleč in kam sezajo vezi te stranke, ko je notorično, kje da so jej tiho naklonjeni — tu je pomoč sicer skrivna, a zato nič manj intenzivna — in kje da jo podpirajo glasno kričoč. Na vse te okolnosti morali se bodo ozirati oni gospodje, koji čejo voditi volilno gibanje v taboru našem.

Namen nam je danes, da v prvi vrsti apelujemo na poznato rodoljubje isterske duhovščine in sicer posebno zato, ker čujemo, da se bo deželni zbor, žalibog — neprijazne strani skušalo strahiti in terorizovati v ta namen, da ne bi duhovščina naša v volitvenem boju storila svoje narodne dolžnosti. Ni težko pogoditi, na čegavo željo in v čegav prilog naj bi si pisale take okrožnice. Po italijanskih organih nagromadljena zasramovanja, naperjena proti naši duhovščini bodi, temu vzvišenemu stanu glase „memento“, kako prevažen faktor, da je v javnem življenju našem, kako da se ga naši nasprotniki, ki so pa zajedno goreči propovedniki brezverstva, — bojé. Moremo-li si misliti lepše misije, nego biti zagovornik, propovednik in branitelj vere, naroda in jezika njegovega. Prečastita, vzgledna duhovščina po Istri, čuj našo najsrčnejšo prošnjo: Bodi tudi z naprej, kakor si bila do sedaj, voditeljica ubogemu narodu, uči ga kreposti in značajnosti, brani mu verske in narodne svetinje; ne strah se pretenj sovragov naših, ki so zajedno najhujši sovragi tvoji, a isto tako ne slušaj čudnih naukov nesrečnega goriškega modrijana, češ, da je narodnost izrodek paganstva! Kakor je vera od Boga, tako je tudi narodnost od Boga, vera in narodnost sta najdragocenejša zaklada naroda.

Konečno pa prosimo vse druge rodoljube, da vsak deluje po svoji moči in v svojem delokrogu, da tako pripomore do zmage pravični naši stvari. In pravična je naša stvar, kajti mi ne želimo nikake nadvlade ali supremacije, ampak zahtevamo le pravice, le to kar nam gré. Supremacija, kakoršne zahtevajo nasprotniki naši zase, pa je in ostane krivica, ker nima nikakega npravnega naslona za svoj obstanek.

V predstojajočem volilnem boju bodi nam torej jednakopravnost naše geslo, ki je prava in naravna hči pravice. Vsakdo stori svojo dolžnost in tudi v Istri praznovali bodemo kmalu — v s t a j e n j a d a n ! — č.

Občni zbor

političnega društva „Edinost“.

V nedeljo dopoldan bil je v prostorih „Delalskega podpornega društva“ obdržan občni zbor političnega društva „Edinost“, kateri je bil zadostno obiskan. Med udeleženci je bilo mnogo znanih rodoljubov tržaških in iz okolice, poleg pa tudi precej odličnih gostov iz tužne Istre.

Gosp. predsednik N a b e r g o j odpre zborovanje hitro po 10. uri z primernim pozdravom, poudarjajoč imenitnost današnjega zbora v oči deželnozbornih volitev, pri katerih bo deželna volja vse sile napeti, da Slovani nasprotnikom ne podležejo. Potem se spominja vrliga in težko nadomestljivega tajnika društva in urednika društvenega glasila, umrlega g. L. Ž v a b a ; navzoči pritrdi temu z ustajenjem in slava-klici. Nadalje omenja 40letnico vladanja našega milostivega cesarja Frana Josipa I., kateri je pri Slovencih in Slovanih sploh posebno priljubljen, čemur zbor z navdušenimi „živio“ pritrdi. Po predstavi

voljnega zastopnika, g. policijskega svetnika g. V i d i c - a, prečita privremeni tajnik, g. podpredsednik M. Mandić, koji je po smrti tajnika Žvaba društvene zadeve prostovoljno vodil, sledeče poročilo:

„Iz zapisnika društvenih sej v teku minolega leta povzamemo glavne točke o naporih društva, da se priboré slovanskemu narodu na Primorskem one pravice, ki jih uže davno podpolno uživajo drugi avstrijski narodi. V minolem letu pokazalo je društvo svoje vsestransko delovanje ter ukrenolo marsikaj v povzdigo narodne zavesti na Primorskem in v dosegu pravic, ki jih slovanski tukajšnji narod toliko let tirja od vlade in deželne uprave. Čeprav majhen je bil korak, ki smo ga storili k izvršitvi popolne ravnopravnosti, vendar z veseljem kažemo na napredek, ki postaja vedno očitnejši na polju slovanske vzajemnosti. Delokrog društven se je minolo leto razširil osobito tudi na isterske Slovane; v njih je društvo našlo hvalevrednega sodelovanja in upati je, da uprav iz te vzajemnosti se časom izvrši — podpolna zmaga slovanske ideje na Primorskem!

„V Edinosti je moč“ — potem gaslu morajo se primorski Slovani vesti, ako hočejo dočakati izpolnitve toliko zaželjenih narodnih pravic. Po avstrijskih ustavnih zakonih vsi narodi imamo enake pravice in bremena, umestno je torej, da se tudi med nami oživotvori ravnopravnost. Primorska je slovanska zemlja, na njej ne smemo dopuščati, da nam gospodari brezobzirni in strastni tujec. Da pa to slovansko zemljo osvobodimo prevladanja sovražnih sil, skupno in složno moramo delovati in se truditi ter opustiti ono škodonosno zaspanost, ki nas je tako dolga stoletja imela zakovane v temoti in pozabljivosti. Vsakdo izmed naših sorojakov po besedah našega pesnika prvaka:

PODLISTEK.

Ivan Gaber.

Črtica. Spisal Branimir.
(Konec.)

Sem v Bičeje je prišel Ivan na počitnice. Oj kako se mu je omilil ta kraj in skoraj rajši je bil v življenja polnem Bičji, kakor v mirnotihem Bežilovem. Tu je bilo zanj vse novo: mlin, pila, Suha voda in stanovalci. Sprijaznil se je kmalu z vsem, bil je domač. Tu je imel ves dan kaj opraviti. Nekaj časa je sedel na pilinem vozu ter gledal pilo. Potem se je spomnil mlina ter šel tja, da je poslušal monotonično škrebljanje mlinskih kamenov. Nato je šel k jezcu, kjer je gledal v peneče valove, ki so se drobili na tisoče kapljic. Večidel dneva prebil je na vodi v čolnu. Kako se mu je dopadalo zibati se na valovih ter gledati v vodo! Vozil se je v Ameriko in na vse kraje sveta, a vedela le do sosednjega mlina, do kamor je bilo mnogo postaj, zaznamovanih z imeni najimenitnejših kupčijskih mest. Nekokrat se mu pripeti nesreča. Peljal se je do trga in potem nazaj. Nazaj mu ni bilo treba veslati, ker voda je dovolj urno nesla čoln, le paziti je moral, da se je ogibal vrb, ki krivo rastejo nad vodo.

Ali že ni bil dovolj pazen, čoln je zadel ob vrbo, se naguil in deček pače v mrzlo vodo. Plavati ni znal, toda k sreči se je prijel za čolnov rob ter se splazil v čoln. Klobuk mu je ostal v vodi ter plaval dalje. Deček je bil do kože moker, sedel je v čolnu ter čakal, ker bi se bili prevedč smejali njegovej nesreči. Čez dolgo časa pride še le mlinski hlapec mimo. Ivan ga pokliče, ga prosi molčati ter ga pošlje po obleko v mlin, pa tako, da nihče ne bi vedel kaj nese. Deček se je preoblekel, potem sta pa iskala klobuk. Našla sta ga uže blizu mlina. Da bi bila le nekoliko kasneje prišla, bi ga bilo raztrgalo kolo. Tisti dan je hlapec molčal, a drugi dan je izbleknil pri kosilu kaj se je „študentu“ zgodilo. Koliko je moral ta sedaj pretrpeti. Vsak, ki ga je videl, rogal se je nesrečnemu mornarju.

Proti koncu počitnic moral je Bičeje zapustiti. Na velikih počitnicah bil je potem vselej v Bičji. Potem je šel v mesto. Obstal je vzprejemni izpit za gimnazijo, toda koncem leta je propal. Lahkomiseljnemu mladeniču ni bilo všeč ponavljanje razred in zatorej se je napotil domu. Domačini niso ga baš preprijazno sprejeli in skratka se je sklenilo, da mora nazaj v šolo. Drugi dan ga je odpeljal voznik, ki je šel slučajno v mesto, toda naš junak

je bil isti dan prej zopet doma nego voznik. Naslednji dan ga pelje teta osebo na stanovanje v mestu in potem v šolo k ravnatelju. Potem še le, ko je deček sprevidel, da vse kljubovanje nič ne pomaga, ostal je v mestu. To leto šlo mu je bolje in leto je završil z dobrim vspehom.

V drugem razredu jel je podučevati pri nekem krčmarju njegove sinove in pri njem je ostal celih pet let. Zato je imel tam hrano in stanovanje.

Po izvršenem tretjem gimnazijalnem razredu napravil je vzprejemni izpit za učiteljsko pripravnico. Tam je dovršil tri tečaje. Ali koncem tretjega tečaja mu je popolno obubožanje babice in bližnjih sorodnikov zavrlo daljnje šolanje. Moral je učilišče ostaviti ter iti s trebuchom za kruhom.

Isti dan, ko so se drugi bežilovski dijaki odpravljali v mesto, navezal je svojo malo culico, babica mu je dala zadnje novce. Poslovil se je in potem stopal proti mestu v negotovo bodočnost. V mestu mu ni kazalo dolgo muditi se. Odpotoval je zatorej po kratkem premišljevanju v Primorje, kjer je imel strijca. Od tam je pisal vsem premožnejim znancem ter jih prosil pomoči, da bi mogel dovršiti šolanje. Ali dobil je le nepovoljne od-

govore in kak goldinarček, ki mu je v sili dobro došel.

Iskal je službe. Ali vse prizadevanje bilo je brezuspešno, kajti nikakor je ni mogel dobiti. Plačeval je agente, povpraševal pri odvetnikih, na kolodvoru itd., toda povsod odpravljalo se ga je le s praznimi frazami. Obečalo mu se je tu in tam, da bo de v kratkem menda koje mesto izpraznjeno in tako mineta cela dva meseca — in Gaber stoji v tujem mestu kot berač. Ves obupan hotel si je uže neznožno življenje vzeti, ko mu se vsled prizadevanja rojakov ponudi primerna služba v inozemstvu. Siromak tolikej sreči niti ni mogel verjeti, akoprav je čital vse črno na belem. Britke izkušnje pretvorile so ga v popolnega pesimista. A prepričal se je, da mu je bila res v najhujšji stiski sreča mila, nastopil je ponudeno mesto in odslej ni mu se bilo več boriti s skrbjo za vsakdanji kruh. Z vestnim izpolnjevanjem svojih dolžnostij pridobil si je naklonjenost svojih višjih in kolikor višje se je naspeljal, toliko bolj je naraščal njegov imetek. Pri vsej sreči pa, katero je našel v tujinstvu, nikdar ni zabil svojega rodu, akoprav mu je ostal o njegovih rojakih le zadnji, britki spomin. Kadar se je spomnil svoje bede v domačji zemlji in jo primerjal sreči, katero je našel mej tuje

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!

Lanski novoizvoljeni odbor pol. društva konstituiral se je takoj po običnem zboru izvolivši I. podpredsednika g. M. V. Živica, II. podpredsednika g. M. Mandiča, tajnika g. L. Žvaba in denarničarja g. A. Trudena.

In s tem stopam k glavnemu predmetu: Uže l. 1887. sklenilo je društvo naprositi narodnega poslanca v državnem zboru, da v dogovor z drugimi slovenskimi in hrvatskimi poslanci na Dunaju postavijo odločno interpelacijo na ministra Gauča zaradi rešitve utoka glede slovenskih narednih šol v Trstu. Ista interpelacija je bila istinito predložena po drž. poslancu g. Nabergoju podpisana i od mnogih drugih slovenskih in hrvatskih poslancev ter je bila objavljena na istočasno tudi v društvenem glasilu.

Uže v prvi lanski seji tega društva z dne 2. junija m. l. predlagal je g. Fran Dolenc, naj bi društvo napravilo kakšno veselico, čije čisti dohodek naj bi se uporabil za društvene namene. Društveni odbor je tedaj sklenol, da se napravi ljudska veselica v mesecu septembru ali oktobru v proslavo 40letnice presv. našega vladarja. Ob onej priliki se je tudi posvetovalo o rekuru na višje državno sodišče glede odditja prošnje 1429 slovenskih starišev v Trstu, naj se v mestu ustanovi osnovna slovenska šola.

Znano je iz popisov v „Edinosti“ in družih slovenskih časopisov koliko ovir je delala in še vedno dela deželna in državna vlada osnovanju začetne šole v Trstu z slovenskim učnim jezikom. Uže leta 1884. napravilo je društvo utok na vlado, ali ta ga je zavrgla pod ničevnimi razlogi; še-le z dne 19. maja m. l. doposlan nam je bil odgovor na zopetni rekurs društva, v katerem se tudi zadnji zavrača rekoč, da naše društvo nema pravice v lastnem imenu prositi za vstanovitev javnih ljudskih šol, ter da mandat od strani slovenskih starišev je sicer v prošnji poudarjan ali ne izpričan.

Isti odgovor slavne vlade sloni pa na napačnej podlagi, kajti po § 2. društvenih pravil je namen tega društva mej drugim — „brant narodne in vse druge pravice slovenskega ljudstva na Primorskem in skratka pospeševati materijalne in duševne koristi njegove v državnih, občinskih, cerkvenih, šolskih in gospodarskih zadevah“. —

grenko se je nasmehljaj, misleč: Bog zna, koliko vnetih Slovencev mora zapustiti svojo domovino, ker doma ne dobe kruha, — in ako jim zasije na ptujej zemlji sreče svit, pozabijo na svoj rod, ali se celo pretvorijo v zagrizle nasprotnike lastne krvi! Kolika je to škoda bornemu, malemu narodu slovenskemu! — — —

Ivan Gaber še živi. Značajen Slovenec je, kar vidimo iz raznih njegovih spisov, katere pošilja slovenskim listom in iz kojih smelo zaključujemo, da boče s časom stopal v enej vrsti z odličnimi našimi pisatelji ter pokazal svojim rojakom odkrito svoje lice. — — —

Ta misel vodila nas je, ko smo se odločili objaviti to értico. Drugi nagib pa nam je bil nauk, katerega posnemamo iz priproste értice, nauk, kojega se našej mladini ne more nikdar dovolj utisniti in sicer: Ako ti je sreča tolikanj mila, da moreš nauke svoje v kateri koli stroki dovršiti, ne pretrgaj jih samovoljno, kajti pozneje bodeš svojo lahkounnost obžaloval: Kakorkoli pa te vržejo življenja valovi, nikdar ne pozabi, da si matere Slave sin ter v trenutkih obupanja in bede tolaži se z besedami našega Vodnika:

Sreča te išče,
Um ti je dan,
Najdel jo boš,
Če nisi zaspan!*

Opirajoč se na društvena pravila in pooblastilo 1429 slovenskih starišev, naprosi odbor g. dr. Gregorina naj napravi rekurs na višje državno sodišče, v kar on radovoljno privoli.

V drugej odborovej seji se je sklenilo odposlati na sl. c. kr. ministerstvo trgovine peticijo, naj ono naloži ces. kr. trž. poštnemu in brzozajvemu ravnateljstvu, da preskrbi na pečatu poleg nemškega napisa „Triest“ tudi slovenski „Trst“, ter preskrbi potrebnih slovenskih oziroma hrvatskih tiskovin v raznih razprodajah v Trstu, v Istri itd.

Umestno je to pač: ako se nam nakladajo ista bremena in dolžnosti kakor drugim narodom, da se nam podele tudi enake pravice zagotovljene nam po § 19. državnega ustavnega zakona! Živo zanimanje vpozorilo je društvo na dopolnilno volitev v Koperskem okraju za dež. zbor isterski. Dobremu izidu te volitve kopicilo se je sicer več ovir od nasprotne strani; osobito v nekaterih isterskih krajih bila je nevarnost velika, radi česar je društveni podpredsednik Mandič v tretjej odborovej seji poudarjal, da mora društvo in z njim vsi primorski Slovani vse sile napeti, da se nakane in spletke sovražnika prepričijo in zadušé. Nevarnost pretila je osobito v Pomjanu, Miljah in Roču pri vsem tem so pa Slovani sijajno zmagali.

(Dalje prih.)

Govor drž. posl. dra. Tonklija

v državnozborni seji dne 8. t. m.

(Dalje.)

Gosp. poslanec Forreger očital je tudi slovenskim poslancem, da niso pravicoljubni in v dokaz prečital spis, katerega so podpisali nekateri člani okrajnega šolskega sveta v Krejancih in v katerem se pravi, da so poslanci Kluna baje zapeljali lažnjivi poročevalci. Poslanec Klun posnel je dotično poročilo, kakor je v svojem govoru izrečno omenil, iz pisma necega člana samega občinskega šolskega sveta, namreč Blaža Pirovca, kateri je bil navzoč pri dotičnej razpravi ter razložil vse postopanje v št. 20. „Mira“ od 25. okt. 1888. z podpolnim podpisom.

Ako to ni res, morali bi se na večrašnjem spisu podpisani gospodje obrniti proti svojemu tovarišu Pirovcu, ne pa proti poslancu Klunu. Ker pa tega niso storili, je to pač dokaz, da je Pirovec poročal resnico in da Klunov poročevalec ni lagal. Sploh pa mi je Blaž Pirovec, kateri je bil pri vsem dogodku navzoč ter ga lastnoročno opisal, baš toliko zanesljiv svedok, kolikor načelnik Smrekar, kateri ne zna niti čitati niti pisati (posl. Klun: Čujte!) in katerega je tudi mogel pisec večerašnjega pisma prevariti po svojej dragej volji. Theirosky je tu judex propria causa ter se nanj ne more obzirati, Franjo Kusternigg in Luka Taschek pa pri dotičnej seji niti nista bila, torej tudi ne moreta prav nič svedočiti.

Glede družega navedenega slučaja moral pa je poslanec g. dr. Forreger sam priznati, da je sodišče I. instancije tožitelja odvrnilo in s tem neposredno potvrdilo, da toženec ni kriv, ker je dokazal istinitost tega, kar nam je posl. Klun tukaj pripovedal.

Sodite zatorej sami, da-li je opravičeno očitanje, izrečeno proti slovenskim poslancem, da niso pravicoljubni, ali, ako ne pade temveč na drznega napadnika.

Po tem oddaljenju, h kateremu sem bil prisiljen, vračam se k pravosodnej razpravi. Tu moram v prvem konstatovati načelo, da je „justitia regnorum fundamentum“. Da je pa pravosodje pravo, cenó, brzo in nepristransko, podlaga vsih držav, ne potrebuje se samo vrlega osebjá, ampak tudi potrebnih zgradb, kajti na ulici

se to ne more opravljati. Zatorej mora se zidati primerna poslopja.

Uže celo vrsto let pritoževal sem se, da so sodnijska poslopja v Trstu in Gorici v najslabejšem stanju, opozarjal sem na to, da se v Trstu plačuje visoka najemnina in vendar poslopja niso sposobna niti za uradnike, niti za stranke ter da vsled tega naravno trpi tudi pravosodje.

Zdi se mi, da obstoje tam neki konsorcijalni interesi, kateri, kakor mi je bilo rečeno, branijo zgradbo sodnijskega poslopja. —

Ne razpravljam tega dalje, ampak dolžnost visoke vlade bi bila, da pomaga vendar enkrat potrebam, katere je sama spoznala.

V budgetnej debati sem uže omenil, — in to povdarjam še enkrat — da ima predsednik višjega deželnega sodišča drugačrt na razpolaganje, po katerem bi se moglo z malimi troški zgraditi v Trstu justično poslopje, kakor pa je oni, katerega ima visoko ministerstvo.

Nadejam se zatorej, da se boče visoka vlada povprašala pri njemu za svét, odnosno preiskovala ter potem tudi ta načrt proučila in slučajno vporabila, da se vendar enkrat tam zgradi sposobno poslopje, v katero se more staviti uradnike in vršiti pravosodje.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V Parizu je umrl 18. t. m. grof Alfred Potocki. Vest o njegovi smrti je vzbudila v vseh krogih sožalenje. Grof Potocki je začel svojo diplomatično karjero kot atašé pri avstrijskem poslanstvu v Londonu. A kmalo se je povrnil domov na svojo izredno veliko posestvo. Pozneje je bil poklican v takozvano meščansko ministerstvo, iz katerega je pa z grofom Taaffejem in dr. Bergerjem vred izstopil 1869. l. Ta trojica je izdala takrat glasovito spomenico manjine. V onej dobi je bila težnja za avtonomijo posamičnih dežel posebno velika, vzlasti Čehi so se krepko borili za zgodovinska prava svojega kraljestva. Kmalu po iztopu imenovane trojice je meščansko ministerstvo razpalo in Potock je bil poverjen, da sestavi nov kabinet. Potocki se je lotil z najboljšimi nadami in z velikim navdušenjem dela hoteč uresničiti svoje idejale, razbiti centralizem in podeliti narodom zahtevane samouprave. Najprej se je začel pogajati s Čehi. A ker Potocki ni bil dovolj odločen in energičen in bi bil rad z vsemi dober razbila so se pogajanja in on je odložil čast ministerskega predsednika. Njemu je sledil Hohewart, ki Slovanom in avtonomiji, bodi si uže kakoršni koli ni bil preveč prijazen. Še le grof Taaffe se je poprijel nekoliko idej svojega kolega Potockega, katerih sicer ne izvaja, a jim vendar ni tako sovražen kakor so bili nekdanji centralisti. Grof Potocki je potem mnogo let vodil namestništvo gališko ter bil nekaj časa tudi deželni maršal. Mož je imel dobre ideje, a premalo enerzije, da bi je izvedel. Sicer je bil pa v vsakem obziru poštenjak.

Klerikalci niso z odgovorom grofa Taaffeja na interpelacijo g. Carneri-a v katoliškem shodu na Dunaji prav nič zadovoljni. „Vaterland“ pravi, da je ta odgovor sestavljen po znanem motivu „Das geht uns gar nichts an, was geht denn das uns an“ ter da samo konstatuje, da ni nikakor škodil državnim interesom. To pa jim je še vse premalo.

Na tirolskem so se nemški konservativci pogodili z italijansko stranko. Vsled tega kompromisa pridobi italijanska stranka na Trentinskem pet mandatov, toliko tudi nemško klerikalna na škodo liberalni stranki. —

V ogerskem državnem zboru je staval poslanec Iranyi predlog o ravnopravnosti vseh ver. Svoj predlog je utemeljeval v dolgem govoru, v katerem je slikal zgodovino tega vprašanja. Rekel je, da so madjarski državniči uže 1869. leta spoznali to potrebo, o čemer priča postava izdana tistega leta, ki je imela nekako pripraviti pot mešanim zakonom. Vsaka država, pravi govornik, drži se tega načela, da daje vsem veroizpovedanjem enake pravice, čas je, da se ta stvar uvede tudi na Ogerskem. zato priporoča naj bode njegov predlog predan posebnemu odseku, da se prouči to stvar ter jo zopet predloži zbornici. Ministerski prvosednik Tisza odobrava sicer ideje poslanca Iranyia, pravi pa, da se mu ne zdi umestno, da posamični poslanci stavijo take predloge in da bi bilo bolje, da v tem vprašanju prepuste inicijativo vladi, ki sama najbolje pozna razmere ter poskrbi zato, da stavi o pravem času zbornici prikladen predlog o tem predmetu. Zbornici priporoča, naj ne glasuje za izročitev Iranyivega predloga posebnemu odseku, posebno zato ne, ker bi razpravo o tej stvari spravila še množico drugih vprašanj na dnevni red, katere je moč le polagoma rešiti. Predlog ministra predsednika je bil po kratkej razpravi sprejet.

Vnanje dežele.

Ruski car je imenoval Ivana Durnova naslednikom grofa Tolstoja v notranjem ministerstvu. V svojem pismu omenja car zaslug pokojnega Tolstoja ter izraža nado, da boče tudi novi minister sledil v vsem in povsod vzgled svojega prednika, in to tem bolj, ker je z njim vred delal mnogo let ter imel priliko do korena seznaniti se s pokojnikovimi nazori, ki se popolnoma vjemajo s carjevimi. Ruski listi so vsi zadovoljni z novim ministerstvom. Židovske novine pa stočejo, češ, da je Durnovo prav tak nazadnjak, kakor je bil Tolstoj, a baš to, da židom ne ugaja, je njegovo najboljšje priporočilo in spričevalo.

Srbsko regentstvo je izdalo ukaz, ki sklicuje skupštino za 26 septembra v Beligrad. Organ liberalne stranke ostro napada Avstrijo ter posebno kritikuje upravo v Bosni in Hercegovini. Narod v zasedenih deželah je se sedanjimi razmerami popolnoma nezadovoljen, to nam pričajo demonstracije, ki se ponavljajo na raznih krajih zasedenih dežel. To pa, pravi „Nezavisnost“, pospešuje samo srbsko idejo.

Knez Koburg kani potovati v Pariz in po Evropi ter se oženiti z neko orleansko princeso. Njegovi prijatelji ga svare pred takim početjem, češ, da je nevarno ako gre iz dežele, da dobe njegovi nasprotniki večjo moč. Ti dobri ljudje vedo celo, da so zdaj vsi Bolgari Koburgu prijazni, celo največji prijatelji Rusije so se neki spreobrnil, in popi so baje zanj kar navdušeni.

Francozka zbornica mirno razpravlja državni proračun. Nadejati se je, da sprejme tudi novi vojni zakon, in da ne nastane vsled tega kabinetno vprašanje. Preiskava proti generalu Boulangeru spravila je mnogo gradiva na dan, ki daje najvišjem sodišču sredstva v roke, generala prognati iz dežele. Sicer pa je vspeh svetovne razstave tolik, da je vse zabilo na Boulangeru ter je navdušeno za predsednika Carnot-a in za republiko.

Italijanski kralj je odpotoval v Berlin. Spremlja ga Crispi, o katerem „Nord“ jako prikladno pravi, da je žandar trojne zveze, ter da potuje sedaj v Berlin, da mu Bismark svetuje, kako naj se varuje irredente, ki je zopet dvignila glavo ter dela Italiji neprilike.

Bismark je prišel proteklo soboto sam v državni zbor, ter v precej dolgem govoru zagovarjal zakonski načrt o zavarovanju delavcev za slučaj nesreče. Rekel je, da želi, (mari bi kar zapovedal), da državni zbor sprejme novi zakon še v tem

zasedanji. Kdo ve, bodemo li imeli k letu tako ugodno priliko, nič ne vemo kaj vse lahko pride. (Mož uže zopet plaši z vojsko.) Svoje verne pa spominja, naj se rešijo socijalnih demokratov, Poljakov, Francozov in naprednjakov. Kako, ni povedal, morda bi je bilo najbolje postaviti pred topove ter postreljati!

DOPISI.

Iz Proseka, 20. maja. (Slovanski gostje na Proseku). Znano je, da je k porinocu novega vojnega broda „Fran Josip I“ poleg mnogo drugih gostov prišlo k tej slavnosti tudi lepo število državnih poslancev v Trstu, med temi razum Slovencev tudi nekoliko Čehov in Poljakov, koje je naš vrli in zaslužen poslanec g. I. Nabergoj včeraj popoldne na svojo domovanje povabil. Povabljeni so bili državni poslanci gg. Kljun, Ferjančič, Poklukar, češki poslanec Jan in še nekateri tržaški rodoljubi. Gosp. Nabergoj je došle prav prijazno sprijel in po slovanskem običaju pogostil. Povabljen je bil tudi starosta čeških poslancev g. dr. Rieger, koji se je bil pa nekoliko zamudil in je še-le med kosilom dospel. Prvo napitnico napravi gazdi poslanec Poklukar, koja je bila z burnimi živio-klici sprejeta; na to ustane domačin g. Nabergoj in nazdravi češkemu narodu, kakor nositelju slovanske ideje v Avstriji, posebno pa njegovim zastopnikom, na čelu jim navzoči prvak in slavno znani dr. Rieger. Med tem je prišel domači pevski zbor „Hajdrih“, se postavi v senco pred dvorano, v kojej so bili gosti zbrani, in prične peti znane narodne pesmi, med kojim je osobita dopadala pesem „Naboj“, skladana na besede našega rodoljuba sovetnika Trnovca in koja je burno odobravanje uzbudila. G. Ferjančič prime na to čašo, stopi k pevcem, se jim zahvali za čast izkazano zbranim poslancem, posebno pa dr. Riegerju, in jih spodbuja, naj ostanejo zmerom verna straža na našej krasnej Adriji. Zatim poprime besedo g. poslanec Kljun, povdarjaje v daljšem govoru slovansko uzajemnost in solidarnost slovanskih poslancev v državnem zboru. Grobno tihota nastane, ko se digne g. dr. Rieger in se v daljšem govoru zahvali navzočim, osobito kučegazdi in njihovim prijateljem za srčne ovacije, poudarjaje, da so obale Adrije slovanske in da nema strahu, da bi Slovanstvo na Adriji propalo, dokler ima tu take čvrste sinove, kakor so peveci. Ko so se gosti pripravljali gostoljubno hišo našega poslanca zapustiti, došli so nekateri njegovi prijatelji iz Trsta, kakor hrvatski rodoljub g. dr. Dukić iz Istre, iz Trsta gg. Mankoč, Truden M., urednik Mandić, Križ itd. Za voljo novodošlih posedli so se zopet vsi za mizo in g. Nabergoj nazdravi svojim prijateljem, kojim se je pridružil še dr. Kopač, odvetnik iz Zagreba. V imenu prijateljev zahvali se gazdi g. Mandić za napitnico, poudarjaje njegove in njegovih navzočnih drugov — poslancev zasluge v državnem zboru, katere so si iztekli se svojim postopanjem za Slovane na obalih Adrije, na Goriškem in v Istriji. Nadaljevajoč nazdravil je isti g. govornik v češkem jeziku Čehom, kakor zastopnikom slovanske ideje v Avstriji, posebno pa njihovim vodji, navzočnemu dr. Riegerju, koji je osivel v boju za pravice svojega naroda in za pravice Slovanstva. Kratki govor zaključil s tem, da morajo biti bratje na Veltavi tako gotovi naše neomejive ljubezni do Slovanstva, kakor je tvrdo našo od pekočega solca začrnelo skalovje.

Na ta govor poprime g. dr. Rieger besedo, jako ugodno iznenadjen, da čuje na obalih Adrije glase materinega jezika, zahvali se g. predgovorniku jako laskavimi besedami za čast, koja je od Slovanov na Adriji njemu in češkemu narodu izkazana

in izraža svoje veselje in zadovoljnost, da bivajo o sinjej Adriji tako uneti rodoljubi in da tako solidarno z češkim narodom postopajo. Kmalu potem se digne celo društvo in koraka po stezi v Miramar, kjer so si ogledali bivanje prerano umrlega in nepozabljivega nadvojvode Makska. Posebno dapadel je tujim gostom krasen Miramarski perivoj, po kojem so se okoli jedne ure šetali, dokler se niso na parobrod ukreali peljavši se do Trsta, kder so se srčno poslovili nadom, da tedaj niso bili zadnjikrat skupaj.

Z dežele 16. maja. [Izv. dop.] (Veselica v Kozani). Prijazno vabilo mojega prijatelja Drejca, lep božji dan in pa radovednost, kako napreduje narodna stvar v Brdih: — vse to me je v nedeljo 12. t. m. zvbilo, da sem ubral pot pod noge ter se spustil preko kršnega krasa na precej dolgo pot v vinorodna Brda, v — Kozano. Ne bodem Vam popisoval gospod urednik, kakove vtise je vzprejemalo rahločutno moje srce na tej poti; to bi bila snov za več zaporednih listkov, katerih pa danes nočem še pisati. Povem naj Vam samo, da sva se čutila jaz in Drejec prav srečna, kajti mogla sva si razsuti drug drugemu polno srce, zživaje ono neopisno sladkost, uteho in milino, ki jo moreti okušati le dve sorodni si duši . . .

V lepej in kaj prostornej dvorani g. Reje je bil pripravljen krasen oder za besedo, a nasproti dvorane te je veja Rejeve gostilne vabila na požirek sladkega brica. Prva točka kozanske veselice je bila: „Sprejem goriškega sokola“. Ob 5. uri popoldne smo mu šli nasproti, na čelu vrli kozanski pevci s svojim generalom Hrabroslavom Volaričem, dičnim pevovodjom in skladateljem slovanskim. Ko se približajo sokoli v svojej „uniformi“, Kozančanje zapoje „Sokolsko“, a potem poprime besedo g. H. Volarič ter sokolce lepo pozdravlja. V ozdrav izpregovori nekaj presrčnih besed sokolec-starosta, g. G. Likar, na kar odidemo v vas. S sokolci so prišli tudi nekateri drugi gostje iz Gorice, mej njimi vrli boritelj za našo narodno stvar, deželni poslanec dr. Gregorič.

Beseda, katera se je imela vršiti uže ob 5. uri popoldne, pričela je komaj ob 7. Dvorana, da si velika, bila je natlačeno polna tako, da je vladala v njej prava kúhalica. A kaj to! Orkester iz Krmina zasvira Czibulkov „Slovanski stopaj“ in kmalu na to se vzdigne zastor in na odru ugledaš lepo število kozanskih pevcev z njihovim pevovodjo učiteljem-skladateljem Volaričem. Navdušeno jamejo peti „Kviško bratje“. To je jedna novejših, še nenatisnenih skladab nadepolnega komponista Volariča. Lepa skladba je naredila lep efekt. Na to je prišel na vrsto Carljev mešani zbor „Ptici“. Ako ti dober moški zbor polni srce se svetim navdušenjem za stvar, katero besede izrazujejo, to ti lep mešan zbor objema dušo z nepopisno milino, takó da se težko vbraniš, da ne bi ti pribliščala solza v oko. Tak efekt je naredila tudi pesen „Ptici“, ki se je morala ponoviti. Nadaljna točka je bila deklamacija balade: „Mladi gospodič“, katero je priobčil v letošnjem „Domu in Svetu“ g. A. H. Da-si se ozbiljno pečam se slovstveno zgodovino našo, vendar ni mi bilo možno do zdaj doznati, kdo je pesnik A. H. Na vsak način pa trdim, da je lep epičen tale n. Omenjeno njegovo balado je deklamovala priprosta kozanska deklica po svojih zmožnostih še dokaj dobro. Nekaj posebnega se nam je nudilo v naslednjem točki, v „Domovini“, ki je jedna najlepših pesnij, kar jih premore vsa čiharna lirika. Globoke čute, v njej se prelivajoče, srčno bolest, ljubezen in up: vse to je hotel skladatelj Volarič glasbeno izraziti. Uglasbil je to pesen za moški zbor s spremljevanjem malega orkestra ali klavirja. Naj-

prej intonuje orkester in potem ti udarijo na uho žalomili glasovi možkega zbora:

„O vdova tóžna, zapuščena . . .“
Začetek se podobno glasi „mrtvaški potpnici“; a kmalu pričnejo akordi veličastneje, krepkeje vršati, ko namreč pesen o domovini izrazuje:

„Ti krasna si, krasnejše ni,
Kar jih obseva zarja dneva . . .“

Do najvišega efekta pa dospe skladba, ko izrazuje:

O mati moja domovina,
Ljubezen moja ta edina,
Ti moja skrb in bolečina,
Bog čuvaj dobrotljivi te,
Bog živi te, Bog živi te!

Vsekako je skladba hvale a tudi studovanja vredna, ko izide na dan. Moje nemedodajno mnenje o njej je konečno to, da bi morda še večji efekt naredila, če bi bilo spremljevanje s klavirjem, ne ne pa z orkestrom. Le pri res močnem zboru, naj bi se volil majhen orkester.

Ko se je ta točka skončala, klicalo je navdušeno občinstvo mladega skladatelja na oder, kamor je res prišel poklanjat se. Po Kovačevij kadrlji „Souvenir“, katero je izvrševal orkester, prišla je na vrsto šaloigra v jednem dejanji „Klobuk“. Vsi diletantje in diletantije so svoje naloge dobro vršili, navlasti pa gospoda H. Volarič in Mavrič pa ljubezniva gospodična Pivk, učiteljica biljanska. Po igri je sledila polka-mazurka „Sokolom“, katero je navlašč za ta dan uglasbil g. H. Volarič, izvrševal jo je pa orkester. To je nov „genre“ Volaričevega glasbotvorjenja. Polka-mazurka le-ta se lepo posluša, in ker sem videl pri skladatelji Volariči še več plesnih komadov, svetoval bi mu, naj jih izda v posebni zbirki, ker baš takih skladab Slovencev nedostaje. Beseda se je zaključila z Abtovo „Plesalno“. Volaričeva zasluga je, da je prelepo to pesen poslovenil in jo priredil za mešani zbor. Efekt, ki ga je naredila prekrasna ta skladba, bil je izreden; morala se je na burno zahtevanje ponoviti. (Konec prih.)

Domače vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ se je v nedeljo po končanem občnem zboru tako konstituiral: Predsednik: Ivan Nabergoj; 1. podpredsednik: Mate Mandić; 2. podpredsednik: J. M. Vatorvac; tajnik: Vl. Križ; denarničar: Ante Skabar. Odborniki: I. M. Kljun, Ivan Mankoč, Ante Truden, Josip Turk, V. M. Živic; namestniki: Ivan Abram, Jakob Ferluga, Ivan Gorup, St. Nadlišek, Josip Negode, Josip Požar, Andrej Ražen, J. Sancin (Drejač), Franjo Žitko.

Tabor v Istri. Predsedništvo političnega društva „Edinost“ je storilo pri okrajnem glavarstvu v Paznju potrebne korake za dovolitev obdržavanja velikega tabora pri Sv. Petru v šumi v pazinjskem političnem okraju. Ako bode politična oblast dovolila, obdržavan bode omenjeni tabor dne 2. junija. Sv. Petar v šumi leži na progi državne železnice Herpelje-Pulj med Paznjom in Žminjem.

Odlikovanje. Profesor na tukajšnjem c. kr. gimnaziji in vodja tukajšnjega malega semenišča č. gosp. Ivan Legat je imenovan papeževim komornikom z naslovom „monsignor“.

Gorupove ustanove. Podelje se prvo, drugo, tretje, četrto, peto, šesto in sedmo mesto dijaške ustanove Josipa Gorupa za srednješolce po 250 gld. na leto in na dalje prvo, drugo in tretje mesto ravno iste ustanove za velikošolce po 300 gld. na leto. Pravico do teh ustanov imajo: 1. slovanski dijaki, ki so z ustanovnikom v sorodu; 2. če tacih ni, dijaki slovenske, oziroma hrvatske narodnosti s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega, Primorskega, t. j. iz Trsta, Istre in z Goriškega, z Reke in hrvatskega Primorja; 3. če tacih ni pa sploh dijaki slovanske narodnosti. Pravico ustanove podeljevati ima ustanovnik. Pro-

sile morajo do 5. junija 1889. uložiti svoje prošnje potem predpostavljenih šolskih ravnateljstev pri ces. kr. deželni vladi za Kranjsko. Prošnjam morajo priložiti rojstni list, šolski spričevali poslednjih dveh poletij in, če prosijo za ustanovo opirajoč se na naslov sorodstva, tudi legalni rodovrstni list. V prošnjah mora biti tudi povedano, če že prosilec ali kateri bratov ali sestra njegovih dobiva že drugo ustanovo.

Mestni zastop ima danes ob 6½ uri zvečer sejo se sledečim vspeedom: 1. Predlog delegacije o zajmu za zgradbo spremišč 2. Prodlog o nakupitvi poslopja t. št. 1348, v ulici Cordaiuoli, lastnina dedečev Danneckerja. 3. Predlog delegacije o prinosu za zgradbo meteorološkičnega stolpa z električno uro. 4. Predlog šolskega odseka za stran nepotrditve U. Mariotti-ja, kakor ravnatelja mestne ljudske šole za Reno nuovo. 5. Predlog šolskega odseka in delegacije za določitev take pri skušnjah privatistov na komunalnih srednjih šolah.

C. kr. notar dr. Piccoli. Italijanski poslanec Imbriani, znani irredentovski kričač, stavlil je v italijanskej zbornici interpelacijo na ministra Crispi-ja o zadevi predsednika tržaške notarske komore in italijanskega glavnega konzula v Trstu, Durando. Stvar je ta-le: Med tukajšnjo notarsko zbornico in italijanskim konsulatom se vrše pogajanja, ker je hotel konzul svojih rojakov zapuščinske zadeve sam obravnavat, zbornica se pa stari pravici ni hotela odreči. Pred nekoliko dnevi je imel nekda konzul z notarjem Piccolijem pogovor, mej katerim je poslednji izrekel nado, da se konzulu ne hode treba pravdati z notarsko zbornico, katere italijansko mišljenje je znano. Drugi dan dobil je nekda dr. Piccoli vabilo k predsedniku deželnega sodišča, koje mu je sklicevaje se na njegov pogovor z konzulom italijanskim, očital izdajulsko mišljenje. Ko je Piccoli začuden vprašal po nagibih temu očitaniu, mu je nekda predsednik pokazal konzulovo pismo, v katerem je svoj pogovor objavil avstrijskemu sodišču. V tem pismu bilo je nekda mesto o notarske zbornice italijanskem mišljenji dvakrat podčrtano. Na to interpelacijo so popoldne istega dne v Rimu živeči Tržačani, navadni vojaški begunci in druga tržaška in isterska sodrga, kateri za stran policiških zločinov ne smejo se v domovino povrniti, pripravili banket poslancu Imbrianiju, pri katerem se je, kakor navadno, o zatiranju v Avstriji živečih Italijanov in o njih rešitvi v dobro poznanem smislu kričalo in napivalo. Konzul Durando je pozvan za stran te interpelacije v Rim „ad audiendum verbum“. V tržaških patrijotičnih krogih so občnega menenja, da bi imela oblast, ko jej je bil Piccolijev izrek prijavljen, njega odmah službo suspendirati in preiskavo začeti. Govori se, da je zadnja sicer napovedana; ali bo kaj moke iz tega, se dvomi.

O petardah. Kakor smo bili uže v zadnjem številki omenili, molčali so uradni in poluradni listi o petardah prošlega petka. Ali vse njih molčanje je bilo zaman, demonstracije „neodrešencev“ so danes znane celemu svetu in ne pomaga nič, ako jih uradni listi tudi zatajite želé. Prošlo soboto jutro so gotovo vsi v Trstu bivši tujci radovedno segli po jutranjih listih; mi smo z lastnimi očmi vidili in slišali več ptujcev v enej kavarni zahtevati tukajšni v nemškem jeziku izhajajoči jutranji list, kako zavzeti so pa bili, ko so ta list na drobno pregledali in na obe strani preobračali, pa niso niti najmanje vesti o petardah prejšnjega večera našli. Kako so se o tej netaktnosti izrazili, rajši zamolčimo. Petarde so razpočile in tega fakta ni mogoče prikriti niti zamolčati, kajti dopisniki zunanjih listov, katerih je bilo mnogo tukaj, eden še celo iz Berolina, so svojim listom o tej zadevi poročali. Tajiti se torej ne da. Da bi se javno menenje vsaj nekoliko pomirilo, prinesel je od vlade in ene prvih tukajšnjih tvrdk subvencionirani list „Il Mattino“ v ponedel-

ljek nekakov čepis nekega „poslanca“, kateri pa nosi znak kovačnice, iz koje je izšel ali koja ga je vsaj inspirirala. V tem dopisu se hvali pridnost in marljivost Tržačanov, zraven se pa tudi rahlo irredento pobožca, da ni imela prav, vsaj uže zastran navzočih gostov ne, ko je s petardimi demonstrirala. Jučerajšna „tetka“ prinese tudi članek v tem smislu. Tenor obeh člankov je pa: „da bodo cele kože in volkovi siti“; ali kakor Nemeec pravi: Wasch' mir den Pelz und mach' ihn nicht nass! Od 40letne „tetke“ bi se smelo po pravici zahtevati, da bi nepristransko proti Avstriji sovražnej stranki pisala, zakaj pa dobiva tako zdatno podporo iz žepov davkeplaševalcev?

Baron Rechbach, c. k. dvorni svetovalec in voditelj c. k. okrajnega glavarstva za okolico goriško, pojde v stalni pokoj in dobi naslednika, kakor „Soča“ piše, o čegar osebi se listi uže dalje časa prepirajo. „Corriere“ je imenoval novega okrajnega glavarja političnega načelnika goriškega mesta ter nekako ponudil mu svojo udanost in podporo, če bo vladal v duhu, ki prešinja predale židovskega lista. Zasebna poročila ljudij, ki se ponašajo z uplivenostjo v višjih krogih, širijo vest, da na rečeno mesto ne pride ni Slovenec ni konservativec. To je v smislu teh ljudij po vsem naravno, kajti pri njih je sijajno prevladala misel, ki uči, da na Primorskem se prikazuje skupni državi nevarnost v prvi vrsti od slovanskega svečeništva, oziroma od Slovencev in klerikalcev. Ali bo pa to njih krivo mišljenje veljalo tudi v merodajnih in odločilnih krogih, je drugo vprašanje. Nam se ne zdi vredno, da bi si radi tega glavo belili; vlada bo že vedela, kaj ji je storiti, da bo varovala državne in deželne koristi.

Vodnikov spominik. Kakor „Sl. Nar.“ poroča, se je prostor za Vodnikov spominik odmeril na Valvazorjevem trgu v Ljubljani. Temelj se bo že ta teden položil. Podoba je že lita in ker ima tudi kamnosek že pripravljen podstavek, ne bo od ovire, da se spomenik odkrije 30. junija.

Dopolnitvene volitve v goriški mestni zastop so končane; v drugem in prvem razredu italijanski narodno-liberalni odbor ni imel nasprotstva. V drugem razredu so izvoljeni sledeči vladni Benjamini: svetovalec okrožnega sodišča Josip Gorup z Vrha pri Kanalu, Evgen baron Ritter, dr. Verze gnassi iz Portocolo v Furlaniji, Miroslav Simčič, gimnazijski profesor in profesor vitez Giordano iz Neapolitanskega. V prvem razredu so bili nasvetovani in voljeni: Alfred Lenassi, dr. Nardini in dr. Seitz.

Pravo čudo! V nedeljo, dne 19. t. m. ob 5. uri pp. stopi 60letna služkinja Marija Tozzi s 7 mesečnim otrokom v naročju iz javnega vrta na velikem trgu. V istem hipu pridrdra tramwayev voz poln ljudi, voznik je takoj z vso silo konja brzdal in voz zavrl, toda na mah ni ga mogel ustaviti. Starka pade pod konje in voz drči še nekoliko korakov dalje. Vsi navzoči bili so prestrašeni o tem prizoru, kajti po vsem bilo je soditi, da ostane starka z otrokom vred zmetena. Toda glej! Ko se prikaže truplo nesrečnice na drugej strani, ter jej hite ljudje v pomoč, dvigne se starka sama! — Padla je namreč baš med progi, dete pa pod njo in oba sta vstala popolnoma nepoškodovana.

Obesil se je v nedeljo zjutraj železniški stražar pri Fernečih na sežanski cesti. — Vzrok imenujejo ljudje sledeči: Imel je z deklo otroka, katerega je menda na njegovo prigovarjanje umorila in zakopala, kar je sodnija zvedela in deklo zaprla — on pa s strahu pred kaznijo je iskal pomoči s konopcem.

Nesreča. V soboto zvečer okoli 11. ure je na kolodvoru južne železnice prišel delavec Pavšič pri sklepanju vozov med dva vagona, ki sta ga tako pritislila, da

je kmalo na to umrl. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Justu.

„Brus“, 10. ravno izšla številka „Brusa“, jedinega šaljivega lista slovenskega, ima sledečo vsebino: 1. Dom in Svet. 2. Kaj se čuje, kaj ne. 3. Tudi kritik. 4. Telegrami. 5. Pod Eifflovim stolpom v Parizu. 6. Zaloga petard. 7. V Medvodah. 8. Tudi repetirka i. t. d. Posebno dovtipna je „Zaloga petard“, koja slove: „Priporočamo slavnemu občinstvu svojo zalogo najfinjših, večkrat že izkušenih petard! Pokajo jako močno ter napravijo nevidnega onega, ki jih vrže ter oslepi stražarje. Posebno se priporočajo na predvečer kake patrijotične slavnosti v neovgljiv dokaz zvestobe tržaških Italijanov.“

Vittorio Irredentovich & Comp. Via Umberto v Trstu.

Nov odvetnik. G. dr. Valentin Tomnikar, doslej koncipijent pri gosp. dr. Moschétu v Ljubljani napravil je tukaj odvetniški izpit in bo v Slovenjem Gradcu odprl odvetniško pisarno.

Štajerski Slovenci. Iz Žalca v savinjske doline se poroča, da je tamošnje „Slovensko društvo“ v nedeljo obdrževalo svoj občni zbor z mnogobrojno vdeležbo. Poročili državnega poslanca M. Vošnjaka in deželnega poslanca dr. Srneca stili bili sprejeti splošnim odobravanjem. Vse resolucije: o versko-narodni šoli, o slovenskih podružnicah c. k. kmet. družbe štajerske, o slovenskih paralelkah na celjski gimnaziji i. t. d. sprejete so bile z velikim navdušenjem. Pevski zbor šaleške čitalnice žel je za izbornu svojo petje burno pohvalo. Trg Žalec pokazal se je v svojem starem slovenskem sijaji.

V Ljutomeru na Štajerskem so pri občinskih volitvah v tretjem razredu zmagali narodnjaki, v prvem in drugem razredu so prodrli nemški kandidati.

Delalci varujte se strupenih kač. Iz Štorij nam pišejo sledeče: Dne 17. t. m. je v Štorjah pri Sežani vpičil gad 21letnega dninarja. Dotični je delal na posestvu g. Fr. Dolgana. Ko je o poludne šel k obedu, je suktno, katero je mej delom odložil, črez ramena ogrnil. A naenkrat začuti hud zbadljaj v desno roko. Ves prestrašen vzame suktno v roko in zapazi v njej strupenega gada. Akopram se mu je hitro nad upičim mestom roka obvezala v kljub temu začela je roka močno otekati in nevarnost je sedaj jako velika. — Žalibog, da ima naše prosto ljudstvo pri takih okoliščinah jako veliko zaupanje v takoiimenovano „zagovarjanje“, premalo pa do vednosti zdravnika.

P. n. gospod urednik! Podpisani prosi, da se izjavite, da ni on spisal v „Edinosti“ št. 35, od 1. maja „dopisa iz tržaške okolice“.*

A. Gasperčič, kapelan in učitelj kršćanskega nauka v Rojanu

* Potrjujemo, da niste Vi spisali onega dopisa. Uredništvo.

Listnica upravnništva.

Gosp. I. L. v C. S. — daj vse v redu; oprostiti! — Gosp. B. T. v O. — Plaščo do konca avgusta. Oni popavek po pomoti izostal. Na zd. r. — Gosp. I. V. v K. — Plačano za tokeče leto. Živili! — G. sp. I. T. v K. — Hvala za nam poslano lista. Bog Vas živi!

Javna zahvala. Slovenskej ljudskejšoli sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakopa je g. Luka Seržin božje razpelo podaril, za kar mu presrečna hvala izreka.

Načelnništvo možke podružnice sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Izvrstni stroji za vsako potrebo kmetijstva se dobivajo v moji zalogi pod tvrdko

„Schivitz & Comp.“ ulica Zonta št. 5 v Trstu. po nizki ceni, prosti carine. Posebno priporočam:

Mlatilnice in čistilnice za žito in Stiskalce za trte peronosperne obvarovati. V. M. ŽIVIC, inženir. 1—3

Ploveče kopališče

(Gallegiate Nazionale)

odpre se v soboto dne 25. maja.

2—2 Udova Adolfa Buchler.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani založila je knjizico:

Duhovna lekarna

za vse, ki hočejo večno živeti.

Podučna knjizica,

katero je izdal dr. E. M. Müller, škof Ljubljani. Poslovenil Fr. Zbašnjik, župnik.

V Ljubljani 1883. — Cena mehko vezani knjizici je 20 kr.

Vsebina: Prigovor. — Vvod. Kake je umeti naslov te knjizice? Zdravnik in bolnik. Iz česa je duhovna lekarna. — Prvi del. Branila prti dušnim boleznim: Ogibaj se okuženja. Boj se ognja. Čuvaj hišna vrata. Ogibaj se prepiha. N. b. ška l. stvica. Zdravje bolnikov. Studence življenja in zdravlja. — Drugi del. Zdravila za dušne bolezni: Zdravilo zover dušovno jutiko ali sušico. Zoper prostovoljno omahovanje. Zoper mraz boječnosti pred ljudmi. Kako je sv. Ignacij Frančiška Ksav. rešil posvetnega duha. Zdravilo za mrzlico lak mnosti. K ko je sv. Filip Nerij mladeniča ozdravil omečee častilakomnosti. Zoper popade besnosti. Zoper koštno gnjilobo — nevoščljivosti. Mazilo za č. Strup in pomočnik zoper strup. Za take, ki imajo duhovno vodnico. Za mrtvoudine. Za srčnobolne. Domača zdravila zoper strah pred smrtjo. Univerzino ali občno zdravilo. — Sklep. Krščanska vodila za življenje. Obljub. našega božjega Odršenika častilem njegovoga presvetega Srca. Kereniti izkaz zdravilnih nasledkov duhovne lekarne. Zledi. I. e. p. smrti. 2—5

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- " " 2 " "	3-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 1/4 " "	6- " " 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nov. obrestna tarifa na temelju odpovedi od 22. oktobra, 26. oktobra in 18. novembra.

Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti

Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljane — brez troškova

Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi. Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Uložki v pohrano. Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 18. oktobra 1883. 10—24

Išče se agent.

Hiša s kupčijo z oljem prve vrste (samo na debelo) išče proti proviziji, eventualno prinosu za troške, zmožnega zastopnika, ki pridno in temeljito pozna manjše kraje na Kra n j s k e m.

Oferte in naznanila dobrih tvrdk za reference pod A, B, C. 438. Uredništvu „Edinosti“. 3—3

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom. provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883	gl. 3.300.000—
Rezervni fond od dobičkov	536.622 03
Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje	150.000—
Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov	161.500—
Premijna rezerva vseh oddelkov	7.342.789 36
Rezerva za škode	257.601—

24—10 **V portfelju:** Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16.954.118 57
Skupni znesek v h škod plačanih od 1. 1838 do 1883 gl. 114.949.847 05

Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši.)

Dobra služba.

Gospodje zasebniki, uradniki in tudi drugi gospodje, kateri imajo po svojej službi ali kupčiji priložnost občevariti mnogo z ljudmi, ter znanja, naj se pod znamenjem „S. L. 1884. Građee (Graz) poste restante“, za dobro plačano službo pismeno oglasijo ali povprašajo. 5—5

Oglas.

V Logu-Ricmanje, železnična postaja, prodaje se od 12. t. m. naprej na drobno in na debelo belo in črno vino I. vrsti iz kloti G. B. Angelija, Log št. 13.

Ima tudi veliko zalogo najfinjšega žvepla iz Romagne za žvepljenje trt ter ga prodaja po umestnih cenah. 2—3

G. B. Angeli, prodajalec — Trst.

Edina, velikanska zaloga papirja za tapetarje

in velika zaloga ŠPANJSKIH STEN

16-104 pri G. BERTIN-U

Via Caterina št. 2. Na zahtevanje cenike zastelj in franko.

Brnsko sukno za elegantno pomladansko ali poletno obleko

v odrezih po m. 3-10, to je 4 danajske vatiše vsak kupon za

gl. 4.30 iz fine	gl. 6 iz finejše
gl. 7.75 iz j. ko. fin.	gl. 10.50 iz najfinejše

pristine ovčje volne

kakor tudi sukno za površnje sukne, čestljano sukno, popl. t. n. z. s. il., poletno valjano sukno, sukno za livreje, tkanine iz niti, katere e. d. je pr. b. fino in najtanjše črno sukno za salon obleke itd. itd. poži za prosti povzetju iznosa realna in s. l. d. n. jako dobro pozna

tovarniška zaloga sukna

SIEGEL-IMHOF v Brnu Brunn.

Izjava! Vsa kupca je dolg 3-10 m. in širok 136 cm., torej zadostuje popolnoma za kompletno obleko za gospode.

Tudi se daje kolikor metrov se želi jamči se, da se odpošlje natanč. e. bl. go. po izbranem uzoru.

Uzorec zastelj in franko. 26—30

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE:	PER NAPOLEONI:
3 1/2% c. prev. di 5 g. ni	2 1/2% c. prev. di 2 1/2 g. ni
3 1/2% " " " " " " " " " "	3 " " " " " " " " " "
3 1/2% " " 4 mesi fisso	3 " " " " " " " " " "
3 1/2% " " 6 " " "	3 1/2% " " " " " " " " " "
3 1/2% " " 8 " " "	3 1/2% " " " " " " " " " "

Sulle lettere di versamento in circolazione andrà in vigore il nuovo tasso d'interesse a datare dal 13 e 20 Marzo a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbonando il 2 1/2% d'interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20.000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume sui propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8% di provvigione.

c) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le lettere di pegno 4 1/2% e 5% della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4% dell'i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. 10—24

Trieste, 8 Marzo 1888. Tiskarna Dolenc v Trstu.